

**Tarihsel Süreciyle Açıköğretim,
Öğretmen Yetiştirme ve İngilizce
Öğretmenliği Lisans
Programlarının Karşılaştırılması**

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman Engin

Dr. Mehmet Ali Seven

Yrd. Doç. Dr. Vedat Nuri Turhan

Öğretici

Editör:

Yrd Doç Dr. Ali Osman ENGİN

**TARİHSEL SÜRECİYLE AÇIKÖĞRETİM, ÖĞRETMEN YETİŞTİRME
VE İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI**

ISBN: 978-605-0022-13-1

Kitaptaki her bir bölümün tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2008, Öğreti®

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Pegem Akademi Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında Yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

1. Baskı: Ocak 2008

Yayın Yönetmeni: Gürsel Avcı
Kapak Tasarımı: zulfin.eua
Dizgi: Fikret Kaplan
Baskı: Baran Ofset – Ankara
Tel: (0312) 367 66 92

Pegem Akademi® Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.
Adakale Sokak 4/1 Yenışehir ANKARA
Tel: (312) 430 67 50 – 430 67 51
Belgeç: (312) 431 37 38
Dağıtım Tel: (312) 434 54 34
e-ortam: www.pegem.net
e-ileti: pegem@pegem.net

"Öğreti, Pegem Akademi'nin Tescilli Markasıdır"

Önsöz

“Öğretmenler! Cumhuriyetin fedakâr öğretmen ve eğitimcileri, yeni nesli sizler yetiştireceksiniz ve yeni nesil sizlerin eseri olacaktır. Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir. Öğretmenlerden, eğitimcilerden mahrum bir millet, millet namını almak istidadını kazanamamıştır. Ona alelade bir kitle denir, millet denemez. Bir kitle millet olabilmek için mutlaka eğitimcilere, öğretmenlere muhtaçtır. Milletimizi mutluluğa kavuşturmak için iki orduya ihtiyaç vardır. Bunlardan biri, vatanın hayatını kurtaran asker ordusu; diğeri ise milletin geleceğini yoğuran ve kurtaran irfan ordusudur”.

Mustafa Kemal ATATÜRK

Dünya düşünce tarihinde yerlerini alan ilk öğretmen Aristo ve ikinci öğretmen Farabi'den başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk'e kadar birçok iz bırakmış ve fikirleri hala güncelliğini ve toplumsal faydalılıklarını koruyan düşünürlerin ifade ettikleri gibi; öğretmenlik mesleği, öğretmenin önemi, öğretmen yetiştirme ve öğretmenlerin rolleri aşağı yukarı bütün toplumlarda hiç gündemden düşmeyen konulardır. Son 10 yılda çoğu gelişmiş ülke, eğitim sistemleri daha çağdaş ve değişerek gelişen, bireysel ve toplumsal ihtiyaçları karşılayabilmek için araştırarak geliştirmeye çok büyük önem vermişlerdir.

Eğitim sistemleriyle ilgili olarak yapılan her tür faaliyette öğretmen unsurunun özellik ve fonksiyonları temel belirleyici faktörlerdir. Arıkan'ın ifade ettiği gibi (2000: 202), Öğretmenlik; bireysel, sosyal, kültürel, bilimsel ve teknolojik boyutlu, profesyonel statüde bir eğitim mesleğidir. Böyle bir mesleği icra eden kişi de insana istendik davranışları edindiren, edinilen davranış ve yetenekleri geliştiren uzman kişi veya davranış mühendisidir. Çünkü sonuçta bireylerin ve toplumların yaşam ve gelişim biçimleri şekillenmektedir.

Bir eğitim sisteminin belirlenen hedefleri gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceği o sistemin uygulayıcıları olan öğretmenlerle yakından ilgilidir. Hiçbir sistem o sistemin uygulayıcıları olan teknik personel ve uzmanların kalite ve yeterliliklerinin çok üstünde bir sonucu ortaya çıkaramaz. O halde her okulun kendi girdileri çerçevesinde işlem yaparak belli sonuçları ortaya çıkaracağını söyleyebiliriz.

Toplumsal değişim ve gelişmenin dinamiği olan öğretmenin yetiştirilmesi gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin, özellikle üzerinde durdukları bir konudur.

Öğretmen kimdir? Hangi özelliklere sahip olmalıdır? Başarılı öğretmenlerin özellikleri ve yeterlilikleri nelerdir? Öğretmenlere yüklenen roller ve statüler nelerdir? Bu rol ve statüler değişmekte midir? İşte bütün bu sorulara uzmanlar şöyle cevap vermektedirler: Alkan (2000:202-205) öğretmenlik mesleğini; sosyal, Kültürel, bilimsel, sanatsal, ekonomik, teknolojik boyutlara ve sağlıklı kişilik özelliklerine sahip, alanında özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan, akademik çalışma ve mesleki performansı gerektiren bir meslek olarak tanımlamakta, öğretmenler için gerekli mesleki yeterlilikleri de şu şekilde sıralamaktadır:

1. Eğitim alanında kendini sürekli geliştirme,
2. Belirli alanlarda uzmanlaşma,
3. Zamanı ve ortamı planlama,
4. Bilgi kaynaklarından yararlanma,

5. Alanla ilgili bilgiler üretme,
6. Program geliştirme,
7. Öğrenme süreçlerini yapılandırma,
8. Eğitim ortamlarını kullanma,
9. Öğrenme etkinliklerini yürütme,
10. Öğreteceği konuyu bilme ve eğitim teknolojilerini kullanabilme,
11. Danışmanlık ve rehberlik yapma,
12. Ekiple çalışabilme.

Oğuzkan'da öğretmenlerin mesleki niteliklerini 3 kategoride ele almıştır:

1. Ulusal toplumun aydın bir üyesi olarak öğretmen; toplumun mevcut kültürel yapısını etkileyebilen değer yargılarına sahip olma, demokratik düzen ve sistemi bilme ve ona uyum gösterebilme, çevre sorunlarına duyarlı olma vb.
2. Uluslar arası ve çağdaş toplumun hassas ve uyanık bir üyesi olan öğretmen: İnsanlığı genel bir sistem olarak algılama, geniş ve liberal bir dünya görüşüne sahip olma, kendi toplumsal ve devlet sistemiyle ilgili istihbarat ve istihbarata karşı koyabilme konularında yeterli donanıma sahip olma, başka kültürleri anlama ve yorumlayabilme vb.
3. Mesleki alanda da yeterli bilgi ve deneyime sahip olan öğretmen: Her zaman kendini değişen ve gelişen bilgi teknolojilerine göre geliştirebilen, ölçme, değerlendirme ve program geliştirme konularında bilgi sahibi olup, bunları uygulayabilen, mesleğini seven bir uzman kişi olmak gibi.

Demirel (1999: 54-59), daha çok etkili öğretmen nitelikleri üzerinde durmuştur. Bu olmazsa olmaz nitelikleri şöyle sıralamaktadır:

1. Öğretmenlerin kişisel nitelikleri: Bu nokta da öğretmenlerin güdüleyicilik, her zaman başarıyı hedefleme ve öğretmenin profesyonelliği üzerinde durulmuştur. Burada güdüleyiciliğin öğretmenin coşkulu, içten ve güvenilir oluşunu, başarıyı hedeflemenin öğrencileri ile ilgili olarak yüksek başarı beklentisini ortaya koyduğunu, profesyonellik özelliğinin de öğretmenin iş birlikçiliğini, esnekliğini ve bilgi sahibi ve bir uzman oluşunu ifade etmektedir.
2. Öğretmenin mesleki nitelikleri: Bu boyutta da, öğretmenin alanıyla ve kendisini ilgilendiren etkinlikleri planlama, öğretim teknik ve yöntemlerinden faydalanma, tesirli iletişim kurabilme, sınıfı iyi yönetebilme ve zamanı iyi kullanabilme, öğrenme sonuçlarını değerlendirme ve rehberlik gibi teknik ve profesyonellikle ilgili nitelikleridir.

Nuray Senemoğlu'da (2001:197- 214) yaptığı öğrenci değerlendirmelerine yönelik bir araştırma da: öğrenciye saygı ve sevgi duyan, arkadaşça davranan, sorunların çözümüne yardımcı olan, onları öğrenmeye güdüleyen, planlı, programlı ve derslerine hazırlıklı olarak giren, derslerini aktif ve öğrenci odaklı yürüten, derslerinde gerekli araç ve gereçlerden yararlanabilen, gerçek hayattan örnekler verebilen, adil, doğruları pekiştirebilen, öğrencilere öğrenme yol ve kolaylıklarını öğreten öğretmenlerin, en iyi öğretmen olma özelliklerine sahip oldukları sonucuna varmıştır.

Bu ve benzeri nitelikler çerçevesinde Doç. Dr. Gülden Atanur Başkan; Çağdaş Atatürkçü öğretmeni şöyle tanımlamaktadır:

1. Duyuşsal özellikler açısından;
 - Vatanını ve ulusunu sever,
 - Mesleğini sever ve bu mesleği seçmekten onur duyar,
 - Öğrencilerini sever ve onlara saygı duyar,
2. Kişisel özellikleri açısından:
 - Coşkulu, sevecen ve espirilidir,
 - Öğrencilerin başarılı olmasını ister ve onları destekler,
 - Görev bilinciyle hareket eder,
 - Öğrencilerine karşı samimidir,
3. Meslek bilgisi açısından:
 - Öğretim etkinliklerini zamanında planlar,
 - Zengin bir yöntem bilgisine sahiptir,
 - Sınıf yönetiminde insan psikolojisini ve grup dinamiklerini iyi kullanır,
 - Zamanı etkili bir biçimde kullanır,
 - Ölçme tekniklerini bilir ve kullanır,
 - Öğretme- öğrenme konularında uzman kişidir,
 - Öğrenmeyi öğretir, internet ile iletişim sağlayabilecek donanıma sahiptir,
 - Bilgiye ulaşmanın yollarını bilir ve öğrencilerine yol gösterir,
 - Diğer öğretmenlerle işbirliği yapar.
4. Alan bilgisi açısından:
 - Alanına hâkimdir,
 - Alanının özel öğretimini bilir ve uygular,
 - Bilen öğretir anlayışı yerine öğretim yöntemlerini bilen öğretir anlayışına sahiptir,
 - Alanındaki son gelişmeleri izler ve mesleki eğitim toplantılarına katılır,
5. Genel kültür açısından:
 - Genel kültür sahibidir, bilime ve sanata değer verir,
 - Türk kültürünü tanır ve bunu diğer kültürlerden ayırarak bu değer ve normların yeni nesillere nakledilmesinin de asli görevlerinden birisi olduğunun bilincindedir.
 - Evrensel kültür değer ve normlarından da haberdardır ve onlara da saygılıdır ve faydalılıkları doğrultusunda onlarında öğrenilmesine yardımcı olur.

Çağımızda bilim ve teknolojik gelişmeler baş döndürücü bir hızla ilerlemektedir. Bu hızlı değişme ve gelişmelere sağlıklı olarak adapte olabilmek ve bu sürece katkıda bulunabilmek için evrensel boyuttaki gelişmelerden haberdar olma zorunluluğu vardır.

Ayrıca günümüzde öğrenme-öğretme süreçlerinin bireyselleştirilmesine önem veren ve eğitimde demokratizasyonun gerçekleştirilmesine katkıda bulunabilecek yeni eğitim teknolojisi yaklaşımlarının uygulamaya konulması gerekmektedir¹.

Yabancı dil bilme ihtiyacı, milletler arası, toplumsal, ekonomik, siyasal, teknolojik ve ticari ilişkiler başladığından bu yana sürekli artış göstermektedir. Daha çok ikinci dünya savaşından sonra toplumlar arası ilişkilerin ve ortaklıkların giderek artması, yabancı dil bilmenin gereğini ve önemini daha da artırmıştır.

Günümüzde artık iki ya da daha fazla yabancı dil bilme akademik ve mesleki yaşamda bir önkoşul olmuştur². Birçok gelişmiş ülke bu sahadaki ihtiyaçlarını giderebilmek ve vatandaşlarının yabancı dil öğrenebilmelerini sağlamak için her türlü fırsatları değerlendirmektedir. Bizim ülkemizde de bu manada oldukça ciddi adımlar atılmış ve yabancı dil öğretme gayret ve çabası bir hedef olarak eğitim sistemimize konulmuştur³. Gerek devletlerin ve gerekse de bireylerin özel çaba, gayret ve masraflarıyla önemli mesafeler kaydedilmektedir.

Yabancı dil öğretimini, özellikle İngilizce öğretmeni yetiştirmenin önemi; belirlemeye çalıştığımız hedeflerin gerçekleşmesi için temel şartlardan olduğu unutulmamalıdır. Seçilen bir yabancı dili öğretecek olan öğreticinin uğraşacağı alan ile ilgili yeteri kadar bilgi ve beceriye sahip olması daha önce ifade etmeye çalıştığımız özellikleri yanında, modern ve çağdaş yabancı dil öğretimi teknik ve yöntemlerini de tam kavramış ve uygulayabilir bir yeterlik ve pozisyona sahip olması gerekir.

Araştırmamızın temel hedefi de yabancı dil (İngilizce) öğretimi programları ile ilgili program değerlendirmesi yapmak ve yabancı dil öğretmeni yetiştirme sorunu üzerinde durmaktır.

Hazırlamış bulunduğumuz çalışmada büyük emekleri olan ve bizleri yönlendiren değerli dostumuz, sayın **Doç. Dr. Dursun KAYA** Beye, anketlerin Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programındaki uygulamalarında büyük bir özveri gösterip destek olan ve şu an için kendilerini rahmet ve minnetle andığımız kıymetli hocamız, sayın **Yrd. Doç. Dr. M. Ruhi ESENGÜN**, değerli hocamız sayın **Öğr. Gör. Cahit ARPACIK** Beye sonsuz teşekkürlerimizi arz ediyoruz.

Araştırmamızın yapıldığı dönem itibarıyla öğrencilere oldukça nezih bir öğretim mekânı hazırlamaya çalışan, Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi müdürü sayın **Süleyman HARMANCI** ve diğer idareci arkadaşlara da hoş görü ve gayretlerinden dolayı derin şükranlarımızı ifade etmek istiyoruz.

Yaptığımız çalışmada zengin deneyim ve tecrübelerinden istifade etmemizi sağlayan İngiliz Dili Eğitimi Anabilin Dalı Başkanı değerli hocam, sayın **Prof. Dr. Kemalettin YİĞİTER** ve çok değerli bölüm hocamız, sayın **Prof. Dr. Mehmet TAKKAÇ** Beylere saygı ve teşekkürlerimizi sunuyoruz.

¹ Alkan, Cevat, “**Eğitim Teknolojisi: Kuramlar Yöntemler**”, Ankara: Yargıçoğlu Matbaası,1977, s.8

² Kocaman, Ahmet, “**Yabancı Dil Öğretiminde Yeni Yöntemler**”, Türk Dili, Dil Öğretimi Özel Sayı, Sayı: 379- 380, 1983, s. 116- 122.

³ Resmi Gazete, “**Hükümet Programı**”, 3 Aralık, 1987 Tarihli, Ankara, 1987.

İçindekiler

Önsöz	iii
İçindekiler	vii
Tablolar Listesi	x

Birinci Bölüm Kuramsal Temeller

(ss: 1/81)

Açık Öğretimin Tarihçesi ve Açık Öğretime Duyulan İhtiyaç	1
Dünyada Açık Öğretim Uygulamaları	7
İngiltere’de Açık Öğretim Uygulamaları	8
Almanya’da Açık Öğretim Uygulamaları	11
Asya ve Pasifik Ülkelerinde Açık Öğretim Uygulamaları	14
Japonya’da Açık Öğretim Uygulamaları.....	16
Türkiye’de Açık Öğretim Uygulamaları.....	19
Türkiye ve Dünyada Öğretmen Yetiştirme Uygulamaları	22
Yabancı Dil Öğretimi.....	51
Yabancı Dil Öğretiminin Önemi ve Gerekliliği.....	53
Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştirmenin Önemi.....	57
Türkiye’de İngilizce Öğretmeliği Lisans Programları.....	60
Örgün Öğretim İngilizce Öğretmenliği Lisans Programları	60
Yarı Açık Öğretim İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı	62
Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı	67
A75tatürk Üniversitesi K.K.E.F. İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programı.....	75

İkinci Bölüm

Giriş

(ss: 83/88)

Araştırma Problemi	83
Amaç	84
Araştırmanın Önemi	85
Varsayımlar	86
Sınırlılıklar.....	86
Tanımlar ve Kısaltmalar.....	87

Üçüncü Bölüm

Yöntem

(ss: 89/92)

Araştırma Modeli	89
Evren ve Örneklem	89
Verilerin Toplanması	92
Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	92

Dördüncü Bölüm

Bulgular ve Yorum

(ss: 93/202)

Öğretim Elemanları ve Öğretmenlere İlişkin Kişisel Bilgiler	93
Cinsiyete Göre Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Dağılımı	93
Kıdemlerine Göre Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Dağılımı.....	94
Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin İhtisas Alanları ve Verdikleri Derslerle İlgili Dağılım	94
Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin İngilizce Öğretmeni Yetiştiren Lisans Programları ve İçerikleri ile İlgili Görüşleri	97
Yabancı Dil Öğretiminde Sınıf İçi Etkinlikler, Amaçlar, Yöntemler, Mevcut Durum ve Geliştirmeye Dönük Öneriler	109
İngilizce Öğretmenliği Lisans Programlarında Kullanılan Ders Araç ve Gereçleri, Mevcut Durum ve Geliştirme Önerileri	123
Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler.....	125

Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin Dağılımı	125
Üniversite Giriş Puanları Açısından Dağılım	132
Öğrencilerin İngilizce Öğretmeni Yetiştirme Lisans Programları ve İçerik Hakkındaki Görüşleri.....	132
Yabancı Dil Öğretiminde Sınıf İçi Etkinlikler, Amaçlar ve Yöntemler, Mevcut Durum ve Geliştirmeye Dönük Öğrencilerin Gözlem, Kanaat ve Yorumlarına Dayanan Önerileri.....	140

Beşinci Bölüm

Sonuç ve Öneriler

(ss: 203/340)

Sonuç	203
Öneriler	283
Özet.....	289
Ekler	291
Yararlanılan Kaynaklar	335

Tablo Listesi

Tablo 1: Kontrol Grubu Öğrencilerinin Belirlenen Yıllara Göre En Düşük ve En Yüksek Puanları ile Tercih Sıralamalarının Dağılımı.....	76
Tablo 2: Kontrol Grubu Öğrencilerinin Belirlenen Yıllara Göre Cinsiyet Dağılımları	77
Tablo 3: Kontrol Grubu Uygulama Okulları Öğrenci Gruplarının Öğretim Elemanlarına Göre Oranlarının Dağılımı	79
Tablo 4: Deneklerin Denklik Seviyelerinin Gözlenmesi Amacıyla Uygulanan Genel İngilizce Bilgi Düzeylerini Ölçmeye Yönelik Structure Testinden Alınan Puanlara Göre Durumları	90
Tablo 5: Her İki Öğretim Programının Birinci Sınıflarında 2001- 2002 Eğitim ve Öğretim Yılında Öğrenim Gören ve Araştırmamızın Denekleri Durumunda Olan Öğrencilerin Kullanılan Eğitim- Öğretim Programı ile İlgili Düşüncelerini ve Bu Alana Dahil Olmadan Daha Önceki Çalışma, Uğraşı ve Birikimlerini Belirlemek ve Ayrıca İngiliz Dili Öğretimi ile İlgili Sınıf İçi Faaliyetlerin ve Uygulamaların Nasıl Yorumlandığını Anlamaya Yönelik Gözlem, Kanaat ve Düşüncelerini Belirlemek Maksadıyla Hazırlanıp Sunulan Anketin Birinci Bölümündeki Öğrencilerle İlgili Kişisel Bilgilerin Dağılımı	91
Tablo 6: Cinsiyetlerine Göre Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Dağılımı.....	93
Tablo 7: Kıdemlerine Göre Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Dağılımı.....	94
Tablo 8: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin İhtisas Alanları ve Verdikleri Derslerle İlgili Dağılım.....	94
Tablo 9: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Verdikleri Derslerle İlgili Herhangi Bir Yetiştirme Programına Katılıp Katılmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	95
Tablo 10: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Uygulanan Programdaki Dersleri Yeterli Bulup Bulmadıkları ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı	97
Tablo 11: Uygulanan Programdaki Dersleri “Kısmen Yeterli” Bulanların Önerileri.....	97
Tablo 12: Uygulanan Programdaki Dersleri “Yetersiz” Bulanların Öneriler	98
Tablo 13: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Öğretimini Yaptıkları Derslerle İlgili Alan Bilgisi Eğitim Gördükleri Okulda Kendilerine Bütün Detaylarıyla Verilip Verilmediği ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı	99
Tablo 14: Öğretimini Yaptıkları Dersin Alan Bilgisinin Eğitim Gördükleri Okulda Kendilerine Bütün Detaylarıyla Verilmediği Kanaatini Taşıyan Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Kendilerini Bu Alanda Yeterli Bulup Bulmadıkları ile İlgili Kanaatlerinin Dağılımı	99
Tablo 15: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Yeteri Kadar Dinlenme Fırsatı Bulup Bulamadıkları ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı.....	100

Tablo 16: Uygulanan Merkezi ve Yazılı Sınavlara İlave Olarak Sözlü ve Uygulamalı Sınavların Yapılıp Yapılmamasıyla İlgili Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımı.....	100
Tablo 17: Mevcut Sınavları Yeterli Görmeyen Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin İleri Sürdükleri Gerekçeler	101
Tablo 18: Uygulanan Derslere İlave Olarak Ne Tür Etkinliklerin ve Derslerin Programa Konulmasının Belirlenen Hedeflere Ulaşma Açısından Öğrencilere Oldukça Faydalı Olacağı ile İlgili Öğretim Elemanı ve Öğretmen Görüşleri.....	101
Tablo 19: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Öğrencilerin Bu Eğitim ve Öğretim Kurumunu Tercih Etmelerinin Sebeplerinin Neler Olabileceği ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı	103
Tablo 20: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin, Öğrencilerin Derslere Yeteri Kadar Devam Edip Edemedikleri ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı	104
Tablo 21: Halen Uygulanmakta Olan Programın ve İçeriğın Öğrencilerin Düzeylerine ve Gereksinimlerine Uygun Olup Olmadığı ile İlgili Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımı.....	104
Tablo 22: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Programdaki Ders ve Konu Dağılımlarını Dengeli Bulup Bulmadıkları ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı.....	105
Tablo 23: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Verdikleri Dersi Basılı Bir Programdan Verip Vermedikleri ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı	106
Tablo 24: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Uygulayıcısı Oldukları Eğitim Programının Girdi, İşlem ve Çıktı Olarak Türk Milli Eğitimi ve Derslerin Özel Amaçlarına Uygun Olarak Beklenen Fonksiyonu Yerine Getirip Getiremediği ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı.....	107
Tablo 25: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Dersleriyle İlgili Yeteri Kadar Etkinliğin Olup Olmadığı ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı	107
Tablo 26: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Kullandıklarını İfade Ettikleri Öğretim Metotlarının Listesini Gösteren Tablo.....	108
Tablo 27: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Hali Hazırda Yürütülen Program Çerçevesinde Yürüttükleri Dersleri Cazip ve Daha İlgi Çekici Hale Getirip Getiremedikleri ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı.....	109
Tablo 28: Öğrencilerin Derslerde Konuyu Anlayıp Anlamadıklarını Ortaya Çıkarmaya Çalışıp Çalışmadıkları ile İlgili Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımı	110
Tablo 29: Yeni Konuları Anlatırken Geçmiş Konularla Bağlantı Kurup Bir Bütünlük İçerisinde Pratik Yaparak Olabildiğince Ayrıntılara Girip Giremedikleri ile İlgili Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılım	110
Tablo 30: Öğrencilerin Yeteri Kadar Anlaşılmayan Konularla İlgili Sorularına Yeteri Kadar Aydınlatıcı Cevaplar Alıp Alamadıkları ile İlgili Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımı.....	111

Tablo 31: Öğrencilerin Hakikaten Öğrenmeye Yönelik Yeteri Kadar Soru Sorup Soramadıklarına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımı.....	112
Tablo 32: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Sınıf İçi Etkinliklerde Öğrencilerin Gerçekten Merkezde Olduklarına İnanıp İnanmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	112
Tablo 33: Dersin Amacını Açıkça Ortaya Koyup Bu Amaç Doğrultusunda Öğrencileri Organize Edip Etmediklerine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımı.....	113
Tablo 34: Derslerle İlgili Kaynaklar ve Yapılan Araştırmalar Hakkında Öğrenciye Tam Rehber Olup Olamadıklarına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımı.....	114
Tablo 35: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Ders Dışında Öğrenciye Rehber Olup Olamadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	114
Tablo 36: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Sınıf Ortamında Verdikleri Ders ve Öğrettikleri Konu ile İlgili Örneklerin Konuyla Uyumlu ve Öğrencileri Tatmin Edici Düzeyde Olduklarına İnanıp İnanmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	115
Tablo 37: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Derslerde Öğrencileri Gerektiği Kadar Aktif Hale Getirebildiklerine İnanıp İnanmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	116
Tablo 38: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Derslerde Verdikleri Bilgilerin Öğrencileri İstenilen Amaca Ulaştırabileceğine İnanıp İnanmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	117
Tablo 39: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Mevcut Sınavların ve Sınav Sisteminin Öğrencileri Zorladığına İnanıp İnanmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	117
Tablo 40: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Derslerin ve Konuların Kavratılmasında Daha Uygun ve Farklı Yöntemlerin Kullanılmasıyla Öğrencilerin Başarı Düzeylerinin Yükseldiğini Düşünüp Düşünmediklerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	118
Tablo 41: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Derslerde Kullandıkları Basılı Kaynak ve Materyalleri Yeterli Bulup Bulmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	119
Tablo 42: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Öğrenci Başarısının Objektif Olarak Değerlendirilip Değerlendirilmediğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	120
Tablo 43: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Verdikleri Derslerin Öğrenciler Tarafından Amaca Ulaşma Açısından Daha Gerekli Bulunup Zevkle Dinlendiğini ve Derse Katılımın Sağlandığını Düşünüp Düşünmediklerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	120
Tablo 44: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Girdikleri Derslerin Haftalık Kredi Saatlerinin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	121

Tablo 45: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Böyle Bir Eğitim Kurumunda Görev Yapan Elemanlar Olarak Derslerinin Daha İyi Anlaşılabilmesi İçin Gayret Edip, Başarılı Olup Olmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	122
Tablo 46: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Derse Girmeden Önce Özel Bir Hazırlık, Plân ve Program Yapıp Yapamadıkları ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı	123
Tablo 47: Öğretimi Yapılan Dersle İlgili Olarak Araç ve Gereçlerden Yeteri Kadar Yararlanıp Yararlanamadıkları ile İlgili Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımı	124
Tablo 48: Araç Gereç ve Materyal Geliştirme Konularında Yeterli Çalışmalar Yapıp Yapamadıkları ile İlgili Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımı	124
Tablo 49: Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin Dağılımı	125
Tablo 50: Öğrencilerin İngilizce Yazılmış Herhangi Bir Yayını Takip Edip Edememe Durumlarını Gösteren Dağılım.....	126
Tablo 51: Okunan Yayınlarla İlgili Dağılım.....	127
Tablo 52: Öğrencilerin Yayınlanan Radyo ve Televizyon Yayınlarını İzleme Fırsatı Bulup Bulamamalarıyla İlgili Görüşlerinin Dağılımı	127
Tablo 53: Televizyon Yayınlarını İzleyebilenlerin İzleme Düzeylerinin Dağılımı	128
Tablo 54: Öğrencilerin İnternet Ten Yararlanma Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	129
Tablo 55: Öğrencilerin İngilizce Bir Metni Okuyup Anlama ve Genel İngilizce Bilgi Düzeylerinin Ne Olduğuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	130
Tablo 56: Öğrencilerin Böyle Bir Eğitim Kurumunu Tercih Etmelerinin Nedenlerinin Verilen Seçeneklere Göre Dağılımı	131
Tablo 57: Üniversite Giriş Puanları Açısından Dağılım.....	132
Tablo 58: Öğrencilerin Uygulanan Yazılı ve Sözlü Sınavlara İlave Olarak Derse Giren Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Sözlü ya da Uygulamalı Sınavların Yapılmasının Gereğine İnanıp İnanmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	132
Tablo 59: Öğrencilerin Uygulanan Sınav Türlerini Yeterli Bulup Bulmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	133
Tablo 60: Uygulanan Sınavların Öğrencilerin Gerçek Bilgilerini Ölçüp Ölçmediğine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	134
Tablo 61: Öğrencilerin Sınıf Mevcutlarını Yeterli Bulup Bulmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	134
Tablo 62: Öğrencilerin Programı Oluşturan Derslerin Haftalık Ders Saatleri Açısından Ağırlıklarının Yeterli Bulup Bulmadıklarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	135
Tablo 63: Öğrencilerin Haftalık Ders Saatleri ile İlgili Önerileri	136
Tablo 64: Öğrenciler Tarafından Olması Arzu Edilen Haftalık Ders Saatlerinin Ağırlıklarının Dağılımı.....	137

Tablo 65: Öğrencilerin Derslere Devam Edip Edememeleriyle İlgili Görüşlerinin Dağılımı	138
Tablo 66: Mevcut Lisans Programındaki Derslerin Öğretim Üyeleri ve Öğretmenler Tarafından İlginç ve Çekici Hale Getirilip Getirilmediği ile İlgili Öğrencilerin Değerlendirmeleri	140
Tablo 67: Mevcut Lisans Programındaki Derslerin Öğretim Üyeleri ve Öğretmenler Tarafından İlginç ve Çekici Hale Getirilip Getirilmediği ile İlgili Öğrencilerin Değerlendirmeleri	142
Tablo 68: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Derslerdeki Muhtevanın Anlaşıp Anlaşılmadığının Ortaya Çıkarılması İçin Uğraşıp Uğraşmadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	144
Tablo 69: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Derslerdeki Muhtevanın Anlaşıp Anlaşılmadığının Ortaya Çıkarılması İçin Uğraşıp Uğraşmadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	146
Tablo 70: Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Ders Konularını Anlatırken Olabildiğince Ayrıntılara Girip Girmediklerine İlişkin Öğrenci Değerlendirmeleri.....	148
Tablo 71: Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Ders Konularını Anlatırken Olabildiğince Ayrıntılara Girip Girmediklerine İlişkin Öğrenci Değerlendirmeleri.....	149
Tablo 72: Öğrencilerin Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Anlatılan Derslerde Konulara İlişkin Sorulara Yeteri Kadar Cevap Alıp Alamadıkları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri.....	152
Tablo 73: Öğrencilerin Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Anlatılan Derslerde Konulara İlişkin Sorulara Yeteri Kadar Cevap Alıp Alamadıkları Hakkındaki Öğrenci Görüşleri.....	153
Tablo 74: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Ders Konularını Öğrencilerin Seviyelerine Uygun Bir Tarzda Anlatıp Anlatmadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri	155
Tablo 75: Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Ders Konularını Öğrencilerin Seviyelerine Uygun Bir Tarzda Anlatıp Anlatmadıklarına İlişkin Öğrenci Görüşleri	156
Tablo 76: Öğrenme Seviyesini Yükseltmek ve Kolaylaştırmak İçin Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Sundukları Örneklerin Öğrencileri Tatmin Edecek Düzeyde Olup Olmadığı ile İlgili Öğrenci Görüşleri	158
Tablo 77: Öğrenme Seviyesini Yükseltmek ve Kolaylaştırmak İçin Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerin Sundukları Örneklerin Öğrencileri Tatmin Edecek Düzeyde Olup Olmadığı ile İlgili Öğrenci Görüşleri	160
Tablo 78: Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Öğrencilere Derslerde Yeteri Kadar Düşünme Fırsatı Verilip Verilmediği ile İlgili Öğrenci Değerlendirmeleri.....	162
Tablo 79: Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Öğrencilere Derslerde Yeteri Kadar Düşünme Fırsatı Verilip Verilmediği ile İlgili Öğrenci Değerlendirmeleri.....	163

Tablo 80: Konuların Anlaşılmasında Durumunda Tekrar Edilip Edilmediği veya Hatırlatıcı Yardımcı Uyarıcıların Verilip Verilmediği ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	165
Tablo 81: Konuların Anlaşılmasında Durumunda Tekrar Edilip Edilmediği veya Hatırlatıcı Yardımcı Uyarıcıların Verilip Verilmediği ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	166
Tablo 82: Derslerde Seçilen ve Verilen Bilgilerin Öğrencileri Amaçlarına Ulaştırıp Ulaştıramayacağı ile İlgili Öğrenci Değerlendirmeleri	168
Tablo 83: Derslerde Seçilen ve Verilen Bilgilerin Öğrencileri Amaçlarına Ulaştırıp Ulaştıramayacağı ile İlgili Öğrenci Değerlendirmeleri	169
Tablo 84: “Öğrenciler Başarı Seviyesi Olarak Düşük Bir Performans Gösterdiklerinde Başarabilecekleri Yönünde Öğretmen ve Öğretim Elemanları Tarafından Daha Fazla Çalışma ve Kavramaya Motive Olabilmeleri İçin Cesaretlendirilerek Daha İyisini Başarmaya Teşvik Edilip Edilmedikleri ile İlgili Kanaat Gözlem ve Görüşlerinin Dağılımı”.....	171
Tablo 85: “Öğrenciler Başarı Seviyesi Olarak Düşük Bir Performans Gösterdiklerinde Başarabilecekleri Yönünde Öğretmen ve Öğretim Elemanları Tarafından Daha Fazla Çalışma ve Kavramaya Motive Olabilmeleri İçin Cesaretlendirilerek Daha İyisini Başarmaya Teşvik Edilip Edilmedikleri ile İlgili Kanaat Gözlem ve Görüşlerinin Dağılımı”	172
Tablo 86: Öğrencilerin Sınavlarda Derslerin Tüm Konularını Kapsayacak Türde Soru Sorulmasının Kendilerini Zora Soktuğunu Düşünüp Düşünmedikleri Konusundaki Değerlendirmeleri ile İlgili Dağılım.....	174
Tablo 87: Öğrencilerin Sınavlarda Derslerin Tüm Konularını Kapsayacak Türde Soru Sorulmasının Kendilerini Zora Soktuğunu Düşünüp Düşünmedikleri Konusundaki Değerlendirmeleri ile İlgili Dağılım.....	176
Tablo 88: Öğrencilerin, Derslerde Muhtevanın Özelliğine Göre Farklı Yöntemlerin Uygulanmasının Öğrenme Etkinliklerindeki Verimi Artırdığını Düşünüp Düşünmedikleri Hakkındaki Değerlendirmeleri ile İlgili Dağılım	178
Tablo 89: Öğrencilerin, Derslerde Muhtevanın Özelliğine Göre Farklı Yöntemlerin Uygulanmasının Öğrenme Etkinliklerindeki Verimi Artırdığını Düşünüp Düşünmedikleri Hakkındaki Değerlendirmeleri ile İlgili Dağılım	179
Tablo 90: Öğrencilerin Derslerde Kullanılan Kitap ve Diğer Materyal Araç ve Gereçleri Yeterli Bulup Bulmadıkları İli İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı	181
Tablo 91: Öğrencilerin Derslerde Kullanılan Kitap ve Diğer Materyal Araç ve Gereçleri Yeterli Bulup Bulmadıkları İli İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı	182
Tablo 92: Öğrenci Başarılarının Değerlendirilmesinde Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Objektif Bir Yaklaşım Sergilenip Sergilenmediğine İlişkin Öğrenci Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	184

Tablo 93: Öğrenci Başarılarının Değerlendirilmesinde Öğretim Elemanı ve Öğretmenler Tarafından Objektif Bir Yaklaşım Sergilenip Sergilenmediğine İlişkin Öğrenci Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	185
Tablo 94: Öğrencilerin Derslere Devam Ettiklerinde Konuları Daha İyi Anlayıp Anlamadıklarına İlişkin Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	187
Tablo 95: Öğrencilerin Derslere Devam Ettiklerinde Konuları Daha İyi Anlayıp Anlamadıklarına İlişkin Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	188
Tablo 96: Öğrencilerin Bazı Dersleri Belirlenen Hedeflere Ulaşmak İçin Daha Gerekli Buldukları ve Daha Aktif Olarak Dinledikleri ile İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	190
Tablo 97: Öğrencilerin Bazı Dersleri Belirlenen Hedeflere Ulaşmak İçin Daha Gerekli Buldukları ve Daha Aktif Olarak Dinledikleri ile İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	191
Tablo 98: Öğrencilerin, Bazı Derslerin Haftalık Ders Kredi Saatlerinin Fazla Olduğu ve Bu Nedenle Azaltılması Gereği ile İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	193
Tablo 99: Öğrencilerin, Bazı Derslerin Haftalık Ders Kredi Saatlerinin Fazla Olduğu ve Bu Nedenle Azaltılması Gereği ile İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	194
Tablo 100: Öğrencilerin, Bazı Derslerin Haftalık Ders Kredi Saatlerinin Yetersiz Olduğu ve Bu Nedenle Artırılması Gereği ile İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	196
Tablo 101: Öğrencilerin, Bazı Derslerin Haftalık Ders Kredi Saatlerinin Yetersiz Olduğu ve Bu Nedenle Artırılması Gereği ile İlgili Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	197
Tablo 102: Öğrencilerin, Ders Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerinin Derslerin Daha İyi Öğrenilebilmesi İçin Gayret Ettikleri ve Bu Hususta da Başarılı Olduklarına İnanıp İnanmadıkları Hakkındaki Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	199
Tablo 103: Öğrencilerin, Ders Öğretim Elemanı ve Öğretmenlerinin Derslerin Daha İyi Öğrenilebilmesi İçin Gayret Ettikleri ve Bu Hususta da Başarılı Olduklarına İnanıp İnanmadıkları Hakkındaki Değerlendirmelerinin Dağılımı.....	200

Birinci Bölüm

KURAMSAL TEMELLER

Açık Öğretimin Tarihçesi ve Açık Öğretime Duyulan İhtiyaç

Uzaktan (açık) öğretim, farklı konular ve ihtiyaçlar içerisinde olan insanlara eğitim ve öğretim fırsatı vermek amacıyla dönük çok önemli bir alternatif öğretim programı olmaktadır.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda toplumların gelişmişlik ve refah düzeylerindeki eşitsizliklere ve siyasi yönetim biçimlerindeki farklılıklara rağmen hemen hemen hepsi eğitim ve öğretim konularında aynı istek ve arzu içerisinde oldukları. Çünkü insan ve onun temel ihtiyaçları çokta farklı olmamak durumundadır. İşte bu çerçeveden bakıldığında zaman ülkelerin Millî Eğitim programlarında aşağıdaki ilke ve hedefleri görebiliriz:

- Tüm bireylere temel eğitim, çocukluktan yetişkinliğe kadar eğitim.
- Temel eğitime dayalı yaygın mesleki eğitim.
- Yeniden eğitilmek ve genel yetişme sürecinde eksiklik duyulan konularda yaşam boyu eğitim.
- Bütün eğitim kademelerinde programa katılan öğrencilerin şartlarına ve ihtiyaçlarına göre organize edilmiş, ulusların coğrafi, ekonomik ve sosyal kabul ve gerçeklerine uygun eğitim.
- Toplumların sosyal ve kültürel kimliklerini koruyup geliştiren ve yeni nesillere nakleden eğitim.
- Maddi imkân, araç-gereç ve özellikle insan gücü kaynaklarının sınırlılıklarına karşın bütün eğitimle ilgili amaç ve hedeflerin ekonomik olarak gerçekleştirilmesini sağlamaya çalışan eğitim¹.

İnsan ve insani manada birey olabilmenin vazgeçilmez ve evrensel norm ve değerlerinden olan bu kabuller geleneksel norm ve değerlerin demokratlaştırılmasını; sosyal, kültürel, ekonomik pozisyonu ve cinsiyeti ne olursa olsun herkesin kendi öz yetenekleri doğrultusunda ve onları geliştirmeye yönelik eğitim ve öğretim etkinliklerinden azami ölçüde faydalanmalarını zaruri kılmaktadır. Ancak gelişim ve değişim süreciyle mevcut eğitim teknolojileri arasında daima bir dengesizlik söz konusu olmuştur. Her ne kadar gelişmiş modern ülkeler bu

¹ Mackenzie, Norman ve Diğerleri, “Etudes: Systams D’ Instruction Postsecondaire A Oistance”, Unesco, Paris, 1977, s. 24- 26.

İkinci Bölüm

GİRİŞ

Araştırma Problemi

Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı ve Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilin Dalı Lisans Programlarının amaca hizmet etme dereceleri nedir?

Sınıf içi eğitim ve öğretim etkinlikleri öğretim elemanı ve öğrenciler tarafından nasıl değerlendirilmektedir?

Alt Problemler

Örgün ve yarı yaygın (yaygın) öğretim programlarının etkililiklerini sınyan betimsel bir araştırma, özellikle yarı yaygın öğretim programı yoluyla İngilizce öğretmeni yetiştirme uygulaması yeni olduğu için, bizim araştırmaya başladığımız ana kadar yapılmamıştır.

Bu araştırma da, kesin ifadeli denenceler kurarak onları sınyamaktansa, problemin alt problemleri olarak birtakım sorular sorma ve bu sorulara cevap arama yolu tercih edilmiştir.

Bu soruları şöyle sınyalayabiliriz:

1. Öğrencilere kazandırılmak istenilen davranışlar, arzu edilen sonucu verebilecek seviyede organize edilmiş midir?
2. Derslerin amaçları ile içerik (muhteva) arasında bağ var mıdır?
3. İçeriğin öğrencileri mesleğe hazırlama durumu nedir?
4. Ders araç ve gereçlerinin kullanımı mevcut amaçların gerçekleştirilmesi için yeterlidir?
5. Genel amaçlara ne ölçüde ulaşılmaktadır?
6. Programın uygulanması aşamasında ne gibi sorunlarla karşılaşmaktadır?
7. Her iki lisans programında amaçların gerçekleşmesi ile ilgili farklılıklar var mıdır?
8. Uygulanan mevcut programlarla ilgili olarak öğrencilerle beraber öğretim üyeleri ve öğretmenlerin görüşleri arasında bir örtüşme var mıdır?

Üçüncü Bölüm

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmamız esas itibarıyla betimsel karakterde olup, teorik bilgilerde içermektedir. Aynı zamanda her iki öğretim programı ve öğrenci grupları arasında anlamlı bir mukayese yapma şansına da sahip olacağız.

Aynı çalışmamız çerçevesinde, her iki İngilizce öğretmenliği lisans programlarının birinci sınıflarına devam etmekte olan öğrencilerin uygulanan eğitim ve öğretim programıyla ilgili düşüncelerini ve bu alana dahil olmadan önce alanla ilgili çalışma, uğraşı ve birikimlerini belirlemek ve ayrıca İngiliz dili öğretimi ile ilgili sınıf içi faaliyetlerin ve uygulamaların nasıl yorumlandığını anlamaya yönelik olarak hazırlanan anketler de uygulanarak değerlendirilecektir. Aynı şekilde öğretim elemanı ve öğretmenlerin görüş, kanaat ve gözlemlerine de yer verilecektir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmaya, 2001-2002 öğretim yılında **Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenlik Lisans Programına dahil olarak Erzurum, Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesinde** öğrenim gören birinci sınıf öğrencileri ve **Erzurum Atatürk Üniversitesi K.K.Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı** birinci sınıf öğrencileri katılmıştır. Katılan öğrenci sayıları eşit olmamakla beraber Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi **İÖLP.** Den, **98** öğrenci ve **Atatürk Üniversitesi K.K.Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalından 120** öğrenci katılmışlardır. Ayrıca araştırmamızın anket uygulaması çerçevesinde birinci sınıf öğrencilerinin **2001-2002** eğitim ve öğretim yılında eğitim programları çerçevesinde derslerine giren öğretim elemanları ve öğretmenlerde katılmışlardır. Araştırmanın yapılacağı eğitim kademesi olarak üniversite düzeyinde eğitim kademelerinin seçilmesinin sebebi, öğrencilerin bu kurumlara Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından hazırlanan standart testler sonucu kabul edilmeleri; dolayısıyla, bu tür çalışmaların oldukça homojen gruplar üzerinde gerçekleştirilerek; daha sağlıklı ve gerçekçi sonuçların alınabileceğinin düşünülmesidir.

Denkleştirme

Araştırma kapsamına giren deneklerin denkleştirilmesinde, öğrencilerin İngilizce Öğretmenliği Programına giriş puanlarının belli bir dil bilme seviye-

Dördüncü Bölüm

BULGULAR VE YORUM

Öğretim Elemanları ve Öğretmenlere ilişkin Kişisel Bilgiler

Çalışmamıza konu olan her iki gruba ait öğrenciler birinci sınıf öğrencilerinden oluştuğu için sadece bu sınıfta dersleri giren öğretim elemanı ve öğretmenler esas alınmıştır.

Tablo 6: Cinsiyetlerine göre öğretim elemanı ve öğretmenlerin dağılımı

	Açık Öğretim Grubunun Derslerine Giren Öğretim Elemanı ve Öğretmenler		Örgün Öğretim Grubunun Derslerine Giren Öğretim Elemanı ve Öğretmenler	
	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bayan	1	17	1	11
Erkek	5	83	8	89

Açık öğretim grubundaki öğrenciler birinci sınıfta sadece dört dersin eğitimini yüz yüze aldıkları için sadece bu derslere giren öğretmenler hizmeti yürütmektedir. Örgün öğretim grubunda da sadece birinci sınıfların derslerine giren öğretim elemanı ve öğretmenler dikkate alınmışlardır. Her iki grupta da bayan eleman sayısı sadece birer tanedir.

Beşinci Bölüm

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu araştırma, örgün öğretim ve yaygın öğretim İngilizce öğretmenliği lisans programlarının değerlendirilmesi amacıyla yönelik olarak yapılmıştır. Bu maksat çerçevesinde ve öncelikli olarak, açık öğretim ve örgün öğretim uygulamalarının tarihi süreçleri incelenmiş, ülkemizde ve örnek teşkil edebilecek bazı gelişmiş ülkelerdeki uygulamalar hakkında bilgi verilmiştir. Şüphesiz eğitim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler bu ve benzeri ülkelerdeki eğitim ve öğretim uygulamalarını da beraberinde daha mükemmelere doğru değiştirmektedir. Bu bilgi ve teknoloji temelli değişim ve ilerleme dinamik ve sosyal bir süreç olarak devam etmektedir. O zaman bugün tespit etmiş olduğumuz birtakım uygulamaların yarın değişmiş olabilme ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.

İnsanlığa yeni ufuklar açan hızlı iletişim teknolojilerinin her alanda sunduğu imkân ve fırsatlar kapsamında, eğitim ve öğretim etkinliklerinde de geleneksel uygulamaların artık yeterli olmadığı ve toplumun her kesimini kucaklayan, bireylerin sosyal statülerindeki rollerini yerine getirmelerine engel olmadan, toplumsal yaşantıları içerisinde yaşayarak ve uygulayarak öğrenme ortamlarının hazırlanması ve yeni eğitim programlarının uygulamaya sokulması gereği vardır. Çünkü toplumların ve bireylerin değişen ve gelişen bilgi teknolojileri çerçevesinde, sürekli bilgilendirilmeleri ve eğitilmeleri söz konusudur. Diğer gelişmiş ülkelerde olduğu gibi bizim ülkemizde de eğitim ve öğretim uygulamalarının belirlenen hedeflere ulaşma açısından başarılı olup olmadığını tespit ederek, varsa belirlenen zayıf noktaların güçlendirilmesi ve eğitim ve öğretim programlarının uygulamada geliştirilebilmesi için, eğitim araştırmalarına büyük bir ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü, herhangi bir hastalık doğru olarak teşhis edilmeden etkili bir tedavi yönteminin uygulanması ve sorunun ortadan kaldırılması mümkün değildir.

Araştırmamız kapsamına, Atatürk Üniversitesi K.K.Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim dalı (İngilizce öğretmenliği) Lisans Programı; Örgün Öğretim İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı olarak ve Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı da; Yaygın Öğretim (Açık Öğretim) İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı olarak alınmışlardır. Her iki lisans programının birinci sınıflarında öğrenim görmekte olan öğrenciler araştırmamıza dahil edilmişlerdir. Her iki grupta yürütülen sınıf içerisindeki ders uygulama ve etkinlikleri, öğrencilerin ve öğretim elemanı ve

EKLER

Structure and Written Expression

Time Allowed For This Section: 25 Minutes.

Directions: Questions 1-40 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see five Words or phrases, marked A), B), C), D), E). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then, on your answer grid, find the number of the question and fill in the space that corresponds to the letter of the answer you have chosen. Fill in the space so that the letter inside the oval cannot be seen.

Example : Geysers have often been compared to volcanoesthey both emit hot liquids from below the earth's surface.

A) due to	B) because
C) in spite of	D) regardless of
E) because of	

The sentence should read, 'Geysers have often been compared to volcanoes because they both emit hot liquids from below the earth's surface'.

Therefore, you should choose answer (B).

<p>1.was a wife and mother, my grand mother on my father's side, found time to tell some short stories while we were trying to sleep.</p> <p>A) She / them
B) Despite she / her
C) Although she / us
D) Though both she / we
E) Only / us</p>	<p>3. Tombstone, Arizona,the OK Corral shoot-out, is a well-known tourist attraction.</p> <p>A) the scene of
B) that is the scene of
C) where was the scene of
D) there the scene of
E) is</p>
<p>2. The worst snowstorm in American history was.....</p> <p>A) of 1888 a three-day blizzard
B) in 1888 there was a three-day blizzard
C) three-day blizzard in 1888
D) the three-day blizzard of 1888
E) the blizzard of the three-day's</p>	<p>4. Glassware is formed either by blowing the molten glass shapeinto a mold .</p> <p>A) to / and by pouring
B) into / or by pouring
C) on to / besides pouring
D) into / or to pour
E) for making shape / put</p>

Yararlanılan Kaynaklar

- “1706 Sayılı Resmi Gazete”, Sayı: 18153/ 18192, 1988- Sayı: 21308, 1990.
- “1706 Sayılı Resmi Gazete”, Sayı: 18153/ 18192, 1988- Sayı: 21308, 1990.
- “Avrupa Öğretmen Eğitimi Gündemi”, 6. 1992, özel sayı.
- “Fern Universitat”, 1996.
- “MEB, 2000 Yılı Başında Milli Eğitim”, Ankara, 2000.
- 18- 30, 1988, The University), “**Tachnologie De P' Education Et Les Pays En Vole De Developpment**”, of Sukhothai Thammathirat, Thailand.
- AED (Academy For Development Washington, 1971.
- Akyüz, Yahya, **Türk Eğitim Tarihi**, Ankara Ün. Eğt. Bil. Fak. Yayınları, Ankara, 1987.
- Alkan, Cevat **“Eğitim Teknolojisi”**, Ankara, Yargıçoğlu Matbaası, 1984.
- Alkan, Cevat, **“Açık Üniversite Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı olarak İncelenmesi”**, Ankara 1981. Alkan, Cevat, **“Eğitim Teknolojisinin”**, Atilla Kitabevi Yayıncılık, Ankara Ocak, 1995.
- Alkan, Cevat, **“Eğitim Teknolojisine Giriş”**, Önder Matbaacılık, Ankara, Ekim, 1995.
- Alkan, Cevat, **Eğitim Teknolojisi**, “A. Ü. E. B. F. Dergisi”, **Cilt: 7, 1974.**
- Alkan, Cevat, **“Açık Öğretim”**, Ankara, A.Ü.E.B.F. Yayını, 1987.
- Allen, Edward D., **“Training of Teachers”**, The Encyclopedia of Education. New York: The Macmillan Company and Free Press, 1971.
- Arıbaşı, Sebahattin, **“Ankara Üniversitesi Eğitim Bilemleri Fakültesi Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi Bildirileri II”**, Ankara.
- Barkan, Murat, **“Açık Öğretimde Değişim Rüzgârları”**, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Kurgu Dergisi. 1988.
- Binbaşıoğlu, Cavit, **“Türkiye’de Eğitim Bilimleri Tarihi”**, İstanbul, 1995.
- Brown, H. Douglas, **“Principles of Language Learning and Teaching”**, San Fransisco State University, 1987.
- Buchberger, F./Sperrer, E., **“Öğretmen Eğitimi”**, 1991- Uluslar arası Karşılaştırmalı Konular ve Eğilimler, (Eğitim ve Ders). s. 438-44/Neave, G. **“Öğretmen Ulus”**, Londra, 1992, OECD, 1990.
- Cicioğlu, Hasan, **“Türkiye Cumhuriyeti’nde İlk ve Ortaöğretim”**, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara, 1985.
- Cramer, J. F. Ve G. S. Browne, **“Çağdaş Eğitim: Milli Eğitim Sistemleri Üzerinde Mukayeseli Bir İnceleme”**, Çeviren: A. Ferhan Oğuzken, İstanbul: MEB, 1977.
- Çilenti, Kamuran. **“Eğitim Teknolojisi ve Öğretim”**, geliştirilmiş üçüncü baskı, Ankara: Kadioğlu Matbaası, 1988.
- Demiray, Uğur, **“Açık Öğretim Fakültesi İlk Mezunları (İktisat- İş İdaresi)”**, Ana. Ün. Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Araştırma ve Bilimler Yayınları Dizisi, No: 338, Eskişehir, 1988.
- Demiray, Uğur, **“İlkeleri İşleyişleri ve Örnekleriyle Dünya’da Açık Öğretim”**, 1995.